

Department of Slavic Languages and Literatures
Slavic 468S, 2001–2002
Aspects of Literary Translation of Ukrainian

Comparison of Translations of Taras Shevchenko's "Dumy moi"

Vera Rich translation

Original

Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!
Нащо стали на папері
Сумними рядами?..
Чом вас вітер не розвіяв
В степу, як пилину?
Чом вас лихо не приспало,
Як свою дитину?..

Бо вас лихо на світ на сміх породило,
Поливали сльози... чом не затопили,
Не винесли в море, не розмили в полі?..
Не питали б люде, що в мене болить,
Не питали б, за що проклинаю долю,
Чого нуджу світом? «Нічого робить»,—
Не сказали б на сміх...

Квіти мої, діти!
Нащо ж вас кохав я, нащо доглядав?
Чи заплаче серце одно на всім світі,
Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...
Може, знайдеться дівоче
Серце, карі очі,
Що заплачуть на сі думи,—
Я більше не хочу.
Одну сльозу з очей карих —
І пан над панами!
Думи мої, думи мої,
Лихо мені з вами!

За карії оченята,
За чорнії брови
Серце рвалося, сміялось,
Виливало мову,
Виливало, як уміло,
За темнії ночі,
За вишневий сад зелений,
За ласки дівочі...
За степи та за могили,
Що на Україні,

Vera Rich translation.

O my thoughts, my heartfelt thoughts,
I am troubled for you!
Why have you ranged yourselves on paper
In your ranks of sorrow?
Why did the wind not scatter you,
Like dust-motes, in the steppe?
Why did ill-fate not overlie
You, her babes, while she slept?

For ill-fate but bore you to mock and beclown you;
You were watered by tears—why did they not drown you?
Sweep you down to the sea? Wash you into the plain?
For no one would ask, then, what caused me to suffer,
Nor why I curse fortune, nor why I remain
In this world ... For they would not have sneered "He has nothing
To do!" in their scorn...

O my flowers, my children!
For what have I loved you and watched over you?
Is there one heart in the world to weep with you
As I have wept? Maybe my guess will come true!
Perhaps there will be found a girl's
Pure heart, dark eyes to pour
Tears for these, my heartfelt thoughts,—
I ask nothing more
One tear from those dark eyes—and I
Am lord of lords in glory !
O my thoughts, my heartfelt thoughts,
I am troubled for you!

For a girl with hazel eyes,
A maiden with dark brows,
The heart was rent—and smiled again,
Pouring forth its words;
Poured them forth, as best it could,
For the night's dark shade,
For the cherry-orchard green,
For a young girl's favour.
For the steppes and for the gravemounds,
There in Ukraina,

Серце мліло, не хотіло
 Співать на чужині...
 Не хотілось в снігу, в лісі,
 Козацьку громаду
 З булавами, з бунчугами
 Збирать на пораду.
 Нехай душі козацькїї
 В Україні витають —
 Там широко, там весело
 Од краю до краю...
 Як та воля, що минулась,
 Дніпр широкий — море,
 Степ і степ, ревуть пороги,
 І могили — гори,—
 Там родилась, гарцювала
 Козацькая воля;
 Там шляхтою, татарами
 Засідала поле,
 Засівала трупом поле,
 Поки не остило...
 Лягла спочить... А тим часом
 Виросла могила,
 А над нею орел чорний
 Сторожем літає,
 І про неї добрим людям
 Кобзарі співають,
 Все співають, як діялось,
 Сліпі небораки,—
 Бо дотепні... А я... а я
 Тільки вмію плакати,
 Тільки сльози за Україну...
 А слова — немає...
 А за лихо... Та цур йому!
 Хто його не знає!
 А надто той, що дивиться
 На людей душою,—
 Пекло йому на сім світі,
 А на тім...

Журбою

Не накличу собі долі,
 Коли так не маю.
 Нехай злидні живуть три дні
 Я їх заховаю,
 Заховаю змію люту
 Коло свого серця,
 Щоб вороги не бачили,
 Як лихо сміється...
 Нехай думка, як той ворон,
 Літає та криче,
 А серденько соловейком

The heart swooned, and did not wish
 To sing here among strangers.
 Did not wish, far in this forest,
 In the snow to gather
 The Cossack host to council here
 With their staves and banners. ...
 Let the souls of Cossacks hover
 There in Ukraina:
 From end to end, there, it is broad
 And joyful like that freedom
 Which has long since passed away;
 Broad as a sea, the Dniπρο,
 Steppe and steppe, the rapids roar,
 And gravemounds high as mountains.
 There was born the Cossack freedom,
 There she galloped round,
 With Tartars and with Polish lords
 She strewed the plain about
 Till it could take no more; with corpses
 All the plain she strewed.
 Freedom lay down to take her rest;
 Meanwhile the gravemound grew,
 And high above it, as a warder,
 Hovers the Black Eagle,
 And minstrels come and sing about
 The gravemound to the people.
 They sing of all that came to pass,
 Blind wretches, for they keep
 Their wits awake. ... And I? ... And I
 Know only how to weep,
 Only tears for Ukraina,—
 Words there now are none—
 And for ill-fate, well, let it lie!
 To whom is it unknown?
 Hard it is for one who gazes
 With his soul on people,
 Hell is his, here, in this world,
 But in the next. . . .

By grieving

I'll not conjure for myself
 A fate which is not mine;
 Let miseries' throng abide for long,
 Them I'll deeply hide,
 The fierce serpent I shall hide
 Near my very heart,
 That enemies may never see
 How ill-fate mocks and laughs ...
 Then let thought, like to a crow,
 Fly and caw indeed,
 But the heart, like a nightingale,

Щебече та плаче
 Нишком — люди не побачать,
 То й не засміються...
 Не втирайте ж мої сльози,
 Нехай собі ллються,
 Чуже поле поливають
 Щодня і щоночі,
 Поки, поки... не засиплють
 Чужим піском очі...
 Отаке-то... А що робить?
 Журба не поможе.
 Хто ж сироті завидує —
 Карай того, боже!

Думи мої, думи мої,
 Квіти мої, діти!
 Виростав вас, доглядав вас,—
 Де ж мені вас діти?
 В Україну ідіть, діти!
 В нашу Україну,
 Попідтинню, сиротами,
 А я — тут загину.
 Там знайдете щире серце
 І слово ласкаве,
 Там знайдете щирю правду,
 А ще, може, й славу...

Привітай же, моя ненько,
 Моя Україно,
 Моїх діток нерозумних,
 Як свою дитину.

[1839, С.-Петербург]

Warbles sweet songs and weeps
 In secret; people will not see,
 Will not, then, mock me so ...
 Do not wipe my tears away,
 Let them freely flow,
 Let them soak this foreign field,
 Water it day and night,
 Until at last the priests with foreign
 Sand shall close my eyes . . .
 Thus it is! And what to do?
 Sorrow brings no aid.
 Who envies the poor orphan, then,
 Take vengeance on him. Lord.

O my thoughts, my heartfelt thoughts,
 'My children, O my flowers,
 I have reared, watched over you,—
 Where to send you now?
 Go then to Ukraine, my children,
 To Ukraine, so dear,
 Wander on like homeless orphans,
 I shall perish here.
 There a true heart you will find,
 A word of kindness for you,
 There, sincerity and truth,
 And even, maybe, glory, ...

Bid them welcome, then, my mother,
 My Ukraine, and smile
 On these my children, still unwise,
 As on thy own true child.

[1839, St. Petersburg.]
 Translated by Vera Rich

Clarence Manning translation

Original

Думи мої, думи мої,
 Лихо мені з вами!
 Нащо стали на папері
 Сумними рядами?..
 Чом вас вітер не розвіяв
 В степу, як пилину?
 Чом вас лихо не приспало,
 Як свою дитину?..

Бо вас лихо на світ на сміх породило,
 Поливали сльози... чом не затопили,
 Не винесли в море, не розмили в полі?..
 Не питали б люде, що в мене болить,
 Не питали б, за що проклинаю долю,
 Чого нуджу світом? «Нічого робить»,—
 Не сказали б на сміх...

Квіти мої, діти!
 Нащо ж вас кохав я, нащо доглядав?
 Чи заплаче серце одно на всім світі,
 Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...
 Може, найдеться дівоче
 Серце, карі очі,
 Що заплачуть на сі думи,—
 Я більше не хочу.
 Одну сльозу з очей карих —
 І пан над панами!
 Думи мої, думи мої,
 Лихо мені з вами!

За карії оченята,
 За чорнії брови
 Серце рвалося, сміялось,
 Виливало мову,
 Виливало, як уміло,
 За темнії ночі,
 За вишневий сад зелений,
 За ласки дівочі...
 За степи та за могили,
 Що на Україні,
 Серце мліло, не хотіло
 Співать на чужині...
 Не хотілось в снігу, в лісі,
 Козацьку громаду
 З булавами, з бунчугами
 Збирать на пораду.

Clarence Manning translation

Songs of mine, O songs of mine,
 You're a worry to me.
 Why do you stand out on paper
 In sad rows before me? . . .
 Why did not the wind remove you
 To the steppe as dust?
 Why did fate not overlay you
 Like a mortal child?

For misfortune brought you to this world to mock you,
 Tears have flowed. . . . Why did they not drown you,
 Wash you to the sea, or lose you in the field?
 If so, people would not ask me of my pain,
 Would not ask me why I curse my evil fate,
 What I seek on earth? . . . "No, there is naught to do."
 There would be no mocking. . . .

Oh, my flowers, children,
 Why did I so love you, why did I caress you?
 Is there one heart weeping so throughout the whole, wide world,
 As I have wept for you? . . . Perhaps I should have felt it. ...
 Mayhap somewhere is a maiden
 With a heart and coal black eyes,
 Who will weep above these songs—
 I can wish no more—
 Just one tear from those black eyes
 Lord of lords will make me.
 Songs of mine, O songs of mine!
 You're a worry to me.

For those loving coal black eyes,
 For the dear black brows,
 My poor heart has worked, has laughed,
 And has poured out verses,
 Poured them out the best it could,
 For the darksome nights,
 For the cherry orchard green,
 For a maiden's love,
 For the spacious steppes and tombs
 That are in Ukraina,
 My poor heart was sad and would not
 Sing in foreign land,
 Would not 'mid the snow and forest
 Summon to a council
 All the forces of the Kozaks
 With their mace and banners!

Нехай душі козацькїї
 В Україні витають —
 Там широко, там весело
 Од краю до краю...
 Як та воля, що минулась,
 Дніпр широкий — море,
 Степ і степ, ревуть пороги,
 І могили — гори,—
 Там родилась, гарцювала
 Козацькая воля;
 Там шляхтою, татарами
 Засідала поле,
 Засівала трупом поле,
 Поки не остило...
 Лягла спочить... А тим часом
 Виросла могила,
 А над нею орел чорний
 Сторожем літає,
 І про неї добрим людям
 Кобзарі співають,
 Все співають, як діялось,
 Сліпі небораки,—
 Бо дотепні... А я... а я
 Тільки вмю плакати,
 Тільки сльози за Україну...
 А слова — немає...
 А за лихо... Та цур йому!
 Хто його не знає!
 А надто той, що дивиться
 На людей душою,—
 Пекло йому на сім світі,
 А на тім...

Журбою

Не накличу собі долі,
 Коли так не маю.
 Нехай злидні живуть три дні
 Я їх заховаю,
 Заховаю змію люту
 Коло свого серця,
 Щоб вороги не бачили,
 Як лихо сміється...
 Нехай думка, як той ворон,
 Літає та криче,
 А серденько соловейком
 Щебече та плаче
 Нишком — люди не побачать,
 То й не засміються...
 Не втирайте ж мої сльози,
 Нехай собі ллються,
 Чуже поле поливають

Let the spirits of the Kozaks
 Dwell in Ukraina.
 There it's broad and there it's cheerful
 Everywhere you wander.
 Like the freedom which has vanished
 Is the sea-like Dniپر.
 The broad steppe, the roaring rapids,
 And the tombs like mountains;
 There was born and there was nurtured
 All the Kozak freedom.
 With the szlachta and the Tatars
 It sowed all the meadows,
 Sowed the meadows with the corpses,
 Till it wearied sowing.
 Then it lay to rest, and straightway
 Rose the lofty tomb,
 And above it a black Eagle
 Flies just as a sent'nel.
 And about it to good people
 Do the Kobzars sing,
 And they sing just how it happened,
 Beggars blind and poor,
 For they know the way but I, I
 Only know to weep.
 I have only tears for Ukraine,
 Since I lack for words,
 And all evil — be it far!
 Who has failed to know it!
 And the man who looks unfeeling
 At the souls of people,
 May he suffer here in this world
 And in that. . . .

From sorrow

I will never curse my fortune,
 Since I do not have it.
 Let the evil live for three days,
 I will keep them hidden,
 Keep the great ferocious serpent
 Right around my heart,
 That my foes may never notice
 How the evil smileth.
 Let the song fly as a raven,
 All around and call,
 And my heart, a nightingale,
 Warble on and weep
 Quietly; men will not notice
 And they will not mock it.
 Do not wipe away my tears—
 Let them flow in torrents
 And besprinkle day and night

Щодня і щоночі,
Поки, поки... не засиплють
Чужим піском очі...
Отаке-го... А що робить?
Журба не поможе.
Хто ж сироті завидує —
Карай того, боже!

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас,—
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,
Попідтинню, сиротами,
А я — тут загину.
Там знайдете щире серце
І слово ласкаве,
Там знайдете щирю правду,
А ще, може, й славу...

Привітай же, моя ненько,
Моя Україно,
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину.

[1839, С.-Петербург]

Foreign fields I know not
Till—until my eyes they cover
With a foreign dust.
So it may be!—What will follow?
Sorrow will not help me.
He who envies a poor orphan,
Punish him, O God!

Songs of mine, O songs of mine,
O my flowers, children,
I have reared you, have caressed you,
Whither shall I send you?
Go to Ukraina, children,
To our Ukraina,
Quietly, as little orphans,
Here—I'm doomed to perish.
There you'll find a loving heart
And a pleasant greeting,
There you'll find a purer truth
And perhaps some glory. . . .

Welcome, O my darling mother,
Oh, my Ukraina,
Welcome my unthinking children
As your own dear child.

[1839, St. Petersburg.]

Translated by Clarence Manning

Irina Zheleznova translation

Original

Думи мої, думи мої,
 Лихо мені з вами!
 Нащо стали на папері
 Сумними рядами?..
 Чом вас вітер не розвіяв
 В степу, як пилину?
 Чом вас лихо не приспало,
 Як свою дитину?..

Бо вас лихо на світ на сміх породило,
 Поливали сльози... чом не затопили,
 Не винесли в море, не розмили в полі?..
 Не питали б люде, що в мене болить,
 Не питали б, за що проклинаю долю,
 Чого нуджу світом? «Нічого робить»,—
 Не сказали б на сміх...

Квіти мої, діти!
 Нащо ж вас кохав я, нащо доглядав?
 Чи заплаче серце одно на всім світі,
 Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...
 Може, знайдеться дівоче
 Серце, карі очі,
 Що заплачуть на сі думи,—
 Я більше не хочу.
 Одну сльозу з очей карих —
 І пан над панами!
 Думи мої, думи мої,
 Лихо мені з вами!

За карії оченята,
 За чорнії брови
 Серце рвалося, сміялось,
 Виливало мову,
 Виливало, як уміло,
 За темнії ночі,
 За вишневий сад зелений,
 За ласки дівочі...
 За степи та за могили,
 Що на Україні,
 Серце мліло, не хотіло
 Співать на чужині...
 Не хотілось в снігу, в лісі,
 Козацьку громаду
 З булавами, з бунчугами
 Збирать на пораду.

Irina Zheleznova translation

Thoughts of mine, O thoughts of mine,
 You plague and torment me!
 On paper you throng, thoughts,
 By dark anguish sent me.
 Why did wind not disperse you?
 Why were you not smothered
 While still in the cradle
 By sorrow, your mother?..

For the world to mock at born were you, upon you
 Tears rained down in torrents—why did they not drown you
 In the sea or merge you with the steppeland waters?...
 None would then have wondered why I suffer, none
 Would have asked why curse I destiny or sought to
 Lecture me and mutter: "Nothing to be done!"
 Jestingly....

Come, tell me, children mine, my cherished
 Blooms—is there a heart, dears, anywhere like this
 Aching heart of mine, dears, one on salt tears nourished,
 That will weep like mine does?... Let us hope there is!

If a maid's heart and a pair of
 Brown eyes over you
 Weep, my thoughts, I'll ask for nothing
 More: a tear or two
 From those eyes, and I am king of
 Kings upon this earth!
 Thoughts of mine, O thoughts of mine,
 'Tis sorrow gave you birth.

Ah, those eyes so brown and sparkling,
 And those brows so dark!...
 It is they my heart awaken,
 Make it pound, and—hark! —
 Laugh in glee, and pour out verses,
 Sing, and whisper of
 Starry nights, and cherry orchards,
 And a dear maid's love,
 And my sweet. Ukraine.... My heart is
 Silent and forlorn.
 Sing 'twill not, for it is parted
 From its land and home.
 Here, where snows lie deep, to council,
 With their maces bright
 And bunchuks, the Cossacks merry
 It will not invite.

Нехай душі козацькїї
 В Україні витають —
 Там широко, там весело
 Од краю до краю...
 Як та воля, що минулась,
 Дніпр широкий — море,
 Степ і степ, ревуть пороги,
 І могили — гори,—
 Там родилась, гарцювала
 Козацькая воля;
 Там шляхтою, татарами
 Засідала поле,
 Засівала трупом поле,
 Поки не остило...
 Лягла спочить... А тим часом
 Виросла могила,
 А над нею орел чорний
 Сторожем літає,
 І про неї добрим людям
 Кобзарі співають,
 Все співають, як діялось,
 Сліпі небораки,—
 Бо дотепні... А я... а я
 Тільки вмю плакати,
 Тільки сльози за Україну...
 А слова — немає...
 А за лихо... Та цур йому!
 Хто його не знає!
 А надто той, що дивиться
 На людей душою,—
 Пекло йому на сім світі,
 А на тім...

Журбою

Не накличу собі долі,
 Коли так не маю.
 Нехай злидні живуть три дні
 Я їх заховаю,
 Заховаю змію люту
 Коло свого серця,
 Щоб вороги не бачили,
 Як лихо сміється...

Нехай думка, як той ворон,
 Літає та кричить,
 А серденько соловейком
 Щебече та плаче
 Нишком — люди не побачать,
 То й не засміються...
 Не втирайте ж мої сльози,
 Нехай собі ллються,

Let their spirits roam the distant
 Steppes of the Ukraine,
 Boundless steppes where winds fly freely
 And where gladness reigns.
 Breadth and space.... The mounds are mountains....
 Vaster than a sea
 Is the Dnieper, like our long-lost
 Cossack liberty
 That was born, that rode and pranced there
 All those years ago
 And the steppeland with the Tatars
 And the Poles did sow.
 But its hot blood cooled, and slumber
 Came, and lo!—it bound
 Fast its limbs, and soon above it
 Grew a fresh new mound.
 O'er the mound an eagle watches,
 Black-winged, menacing,
 And of all that passed the minstrels
 In their songs they sing.
 Old and blind, they sing of freedom
 And of fame....
 But I Cannot sing, for words escape me,
 I can only cry
 For Ukraine, my homeland.... Sorrow,
 Curse it, leaves me mute!....
 All have I known it, all have tasted
 Of its bitter fruit.
 As for him who with his heart's eye
 Sees us all—a hell
 Is this world for him, so help me,
 And the next—

Ah, well!...

Never knew I joy, nor will it
 Come to me if I
 Grieve 'thout end.... Let grief

be short-lived,

Let it snake-like lie
 Coiled within my breast and hidden
 From the evil sight
 Of my foes.... And may its laughter
 Reach them not.... By night
 And by day my thoughts are ravens;
 Let them croak while my
 Heart, a songbird, trills and warbles,
 While it softly sighs,
 Sighs and moans with none to hear it
 Or to taunt it... Pray,
 Let me weep, and do not try to
 Wipe my tears away.

Чуже поле поливають
Щодня і щоночі,
Поки, поки... не засиплють
Чужим піском очі...
Отаке-го... А що робить?
Журба не поможе.
Хто ж сироті завидує —
Карай того, боже!

Думи мої, думи мої,
Квіти мої, діти!
Виростав вас, доглядав вас,—
Де ж мені вас діти?
В Україну ідіть, діти!
В нашу Україну,
Попідтинню, сиротами,
А я — тут загину.
Там найдете щире серце
І слово ласкаве,
Там найдете щирю правду,
А ще, може, й славу...

Привітай же, моя ненько,
Моя Україно,
Моїх діток нерозумних,
Як свою дитину.

[1839, С.-Петербург]

John Weir translation, first and last stanzas.
My Thoughts

My thorny thoughts, my thorny thoughts,
You bring me only woe!
Why do you on the paper stand
So sadly row on row? ...
Why did the winds not scatter you
Like dust across the steppes?
Why did ill-luck not cradle you
To sleep upon its breast? ...

My thoughts, my melancholy thoughts,
My children, tender shoots!
I nursed you, brought you up -- and now
What shall I do with you? ...

Let them flow and flood the alien
Field till that a priest
Comes and covers me with alien
Earth.... Ah, me! No peace
Grief will bring me.... And if any
(I need say no more)
Us poor, homeless orphans envy—
Punish them, O Lord!

Thoughts of mine, O thoughts of mine,
Dear my children own!
Nurture you I did—but where,
Tell me, is your home?
To beloved Ukraine, my mother,
Make you haste and fly.
As for me, 'tis here I'll perish,
Here it is I'll die.
There you'll shelter find, my orphans,
Truth's unwavering flame,
Kindly words, a heart that's friendly,
Aye, and maybe fame.

And of you, Ukraine, my homeland,
This do I entreat:
Like your own, my foolish children,
Born of sorrow, greet!

St. Petersburg, 1839

Translated by Irina Zheleznova

Go to Ukraine, my homeless waifs!
Your way make to Ukraine
Along back roads like vagabonds,
But I'm doomed here to stay.
There you will find a heart that's true
And words of welcome kind,
There honesty, unvarnished truth
And, maybe, fame you'll find ...

So welcome them, my Motherland,
Ukraine, into your home!
Accept my guileless, simple brood
And take them for your own!

Translated by John Weir Toronto

Andrusyshen & Kirkconnell translation

Original

Думи мої, думи мої,
 Лихо мені з вами!
 Нащо стали на папері
 Сумними рядами?..
 Чом вас вітер не розвіяв
 В степу, як пилину?
 Чом вас лихо не приспало,
 Як свою дитину?..

Бо вас лихо на світ на сміх породило,
 Поливали сльози... чом не затопили,
 Не винесли в море, не розмили в полі?..
 Не питали б люде, що в мене болить,
 Не питали б, за що проклинаю долю,
 Чого нуджу світом? «Нічого робить»,—
 Не сказали б на сміх...

Квіти мої, діти!
 Нащо ж вас кохав я, нащо доглядав?
 Чи заплаче серце одно на всім світі,
 Як я з вами плакав?.. Може, і вгадав...
 Може, найдеться дівоче
 Серце, карі очі,
 Що заплачуть на сі думи,—
 Я більше не хочу.
 Одну сльозу з очей карих —
 І пан над панами!
 Думи мої, думи мої,
 Лихо мені з вами!

За карії оченята,
 За чорнії брови
 Серце рвалося, сміялось,
 Виливало мову,
 Виливало, як уміло,
 За темнії ночі,
 За вишневий сад зелений,
 За ласки дівочі...
 За степи та за могили,
 Що на Україні,
 Серце мліло, не хотіло
 Співать на чужині...
 Не хотілось в снігу, в лісі,
 Козацьку громаду
 З булавами, з бунчугами
 Збирать на пораду.

Andrusyshen & Kirkconnell translation

My pensive, heavy-laden songs,
 How dire you are today!
 Why do you stand upon my page
 In such a sad array?
 Why has the wind not scattered you
 Like dust across the plains?
 Why has not Woe, your mother, lulled
 To sleep your sombre strains?

Since Woe in scorn has brought you forth, my tears
 Have laved you—and in them you should have drowned!
 They should have borne you off from plain to sea,—
 Then none would ask me whence my grief I found,
 Nor why I curse my fate, weary of earth . . .
 For people say of me in mockery:
 "The man's a loafer!" . . .

O my flower-children!

Why have I tended you, why set you free?
 Will not one heart in all the world feel grief
 At my sad poems? This is my belief.
 For it may be there will be found
 A lass with hazel eyes
 Who'll weep to hear these songs of mine—
 That fortune I would prize . . .
 A single tear from those bright eyes
 Would set me above lords!
 O lays of mine, O lays of mine,
 My heart your burden hoards!

For hazel eyes of brightest hue
 And for those beauteous brows
 My spirit yearned, my heart beat glad
 And poured out all its vows;
 It sought to pour its passion forth,
 It sang of starry nights,
 Of cherry orchards dark and green,
 Of kissing's sweet delights.
 Of grassy steppes and burial mounds
 Within our own Ukraine
 My spirit in an alien land
 Refused to sing in pain.
 It would not, mid these woods and snows
 Call hither from their places
 The leaders of the Cossack host
 With bunchuks and with maces . . .

Нехай душі козацькїї
 В Україні витають —
 Там широко, там весело
 Од краю до краю...
 Як та воля, що минулась,
 Дніпр широкий — море,
 Степ і степ, ревуть пороги,
 І могили — гори,—
 Там родилась, гарцювала
 Козацькая воля;
 Там шляхтою, татарами
 Засідала поле,
 Засівала трупом поле,
 Поки не остило...
 Лягла спочить... А тим часом
 Виросла могила,
 А над нею орел чорний
 Сторожем літає,
 І про неї добрим людям
 Кобзарі співають,
 Все співають, як діялось,
 Сліпі небораки,—
 Бо дотепні... А я... а я
 Тільки вмю плакати,
 Тільки сльози за Україну...
 А слова — немає...
 А за лихо... Та цур йому!
 Хто його не знає!
 А надто той, що дивиться
 На людей душою,—
 Пекло йому на сім світі,
 А на тім...

Журбою

Не накличу собі долі,
 Коли так не маю.
 Нехай злидні живуть три дні
 Я їх заховаю,
 Заховаю змію люту
 Коло свого серця,
 Щоб вороги не бачили,
 Як лихо сміється...
 Нехай думка, як той ворон,
 Літає та криче,
 А серденько соловейком
 Щебече та плаче
 Нишком — люди не побачать,
 То й не засміються...
 Не втирайте ж мої сльози,
 Нехай собі ллються,
 Чуже поле поливають

Nay, rather over our Ukraine
 Let Cossack spirits hover:
 There space enough and boundless joy
 The whole vast region cover . . .
 There like the freedom that has passed
 The mighty Dnieper flows—
 The sea, the steppe, the rapids hoarse,
 The mounds like hills that rose.
 There once was born and long prevailed
 The Cossack liberty;
 With bones of Tartars and of Poles
 It strewed the mighty lea.
 It strewed the plain with corpses,
 And wearied of its blows
 Lay down to rest, and as it slept
 A grassy mound arose.
 Above it the Black Eagle wheels
 Like a dark sentinel;
 About it too the minstrels sing
 Where all good people dwell.
 Blind wretches sing of long ago,
 And how it came to pass;
 They are well versed in it, while I
 Can only weep, alas;
 Instead of words for my Ukraine
 Only my tears can fall . . .
 As for her doom—enough of that!
 'Tis keenly felt by all!
 And most by him whose tender soul
 The plight of man can see—
 He lives a hell in this our life,
 And in the next . . .

like me.

I shall not pray for better days
 If now I have them not . . .
 Let misery as now prevail,
 I'll hide its torment hot,
 I'll hide the fiery serpent
 Within my very heart,
 So that no enemy may see
 My smiling's but an art ...
 My black thought, like a raven,
 May fly about and croak;
 My spirit like a nightingale
 That warbles in an oak,
 Yet weeps unseen, will mask its grief
 Avoiding human scorn,
 So let my tears no more be dried,
 Still let them flow forlorn,
 Still let my tears by day and night

Щодня і щоночі,
 Поки, поки... не засиплють
 Чужим піском очі...
 Отаке-го... А що робить?
 Журба не поможе.
 Хто ж сироті завидує —
 Карай того, боже!

Думи мої, думи мої,
 Квіти мої, діти!
 Виростав вас, доглядав вас,—
 Де ж мені вас діти?
 В Україну ідіть, діти!
 В нашу Україну,
 Попідтинню, сиротами,
 А я — тут загину.
 Там знайдете щире серце
 І слово ласкаве,
 Там знайдете щирю правду,
 А ще, може, й славу...

Привітай же, моя ненько,
 Моя Україно,
 Моїх діток нерозумних,
 Як свою дитину.

[1839, С.-Петербург]

Bedew this foreign strand,
 Until the priests at death will cloak
 My eyes with alien sand . . .
 So let it be! For what's to do?
 For worry will not help.
 But may God smite the envious dog
 Who at my grief would yelp!

My pensive, heavy-laden songs,
 My precious blooms, I vow!
 I've tended you, I've reared you up,—
 Where shall I send you now?
 Go to Ukraine, my children dear,
 To our own dear Ukraine;
 Wander like waifs by hedge and road,
 For here I must remain.
 There you will find a friendly word,
 And there a mood sincere;
 There you will meet an open heart,
 Nay, hints of glory hear . . .

My dearest mother, sweet Ukraine,
 Welcome, though still unknown,
 My children inarticulate
 And claim them as your own!

St. Petersburg, 1839

Translated by Constantine H. Andrusyshen
 and Watson Kirkconnell